

1

1

2

3

Bewaren én ontsluiten

Vier Friese musea en historisch en letterkundig centrum Tresoar lieten samen *Kolleksjesintrum Fryslân* bouwen. Het gezamenlijk depot aan de westrand van Leeuwarden is een paradox: een dichte doos en tegelijkertijd een scheper van openheid. Want goed opbergen en inventariseren betekent makkelijker dwarsverbindingen vinden.

 Ria Kraa LEVS architecten

1 De gevelbekleding is aluminium met een gemêleerde coating. Corten-staal ziet er ook zo uit, maar dat loogt uit en komt in het milieu terecht. Ook is het minder makkelijk herbruikbaar dan aluminium. Erachter zit 20 centimeter beton plus 45 centimeter isolatie. „Reken je de nissen mee, dan heb je een schil van haast een meter dik”, zegt architect Jurrian van Stigt van LEVS architecten in Amsterdam. De roestkleur gaat straks gepaard met groen, want in de gevelnissen klimt wingerd en eromheen groeien straks wilde grassen en bloemen die bijen en vlinders trekken. De terp waarop het gebouw rust, is multifunctioneel: „Je wilt kostbare collecties boven het maaiveld bewaren, het refereert aan de Friese geschiedenis. Vrachtwagens hebben de laadklep direct op goede hoogte én geen voertuig kan de gevel rammen.”

2 Rechts van de gang ligt het depot; links van de deuren zijn kamers waar de binnkomende objecten bewaard en hervindbaar worden gemaakt (ontsmetten, fotograferen, coderen, digitaliseren, in- en uitpakbehoefden). Er is een bescheiden kantine en ruimte voor onderzoek. Die verdeling is flexibel; er kan eventueel ook één grote ruimte van worden gemaakt. Dit deel van het gebouw heeft een geïsoleerde vloer en ramen. Sedum op het dak veraangenaamt het binnenklimaat nog meer en zorgt voor een groenere aanblik. Een warmtepomp regelt de temperatuur en ledlampjes en bewegingssensoren de verlichting. De 396 zonnepanelen (700 vierkante meter) op het hoge depotdak genereren meer energie dan het gebouw zelf nodig heeft.

3 Het depot is een luchtdichte ruimte. De geïsoleerde schil en een ongeïsoleerde vloer (die de stabiele aardtemperatuur overneemt) zorgen voor een zeer gelijkmatig klimaat zonder dure, ingewikkelde, kwetsbare installaties. Gelijkmatigheid is voor 95 procent van de collecties genoeg. Het kleine deel dat écht bijzondere bewaarmethoden vraagt, kon in de bestaande depots blijven. „Duurzaamheid is vooral dingen níet maken”, zegt Van Stigt. „We begonnen ook ooit met 7000 vierkante meter maar hebben dat teruggebracht tot 3000.” De kasten hoger maken en op wieltjes zetten bijvoorbeeld. Dat bespaart je de noodzaak tot afsluiten: die glazen op de planken lijken voor het grijpen, maar je rijdt de kast gewoon tegen de kast eraan, dan kan er niemand bij.